

Rødt Nytt

GRATISAVISA TIL RØDT Nr. 5 2014

Returadresse: Rødt Dronningens gate 22, 0154 Oslo

Fem tiltak mot arbeidslivs-kriminalitet

Illustrasjon: Ssoosqj/CC.

Eurokrisa:

Hva skjer med Sør-Europas unge?

Foto: Bluto Blutrski/CC.

Landbruksoppgjeret: – Gi bøndene løn som fortent

LEDER:

“Fraværet av systemkritikk har skapt en venstreside uten visjoner.” BJØRNAR MOXNES, LEDER I RØDT

KVINNEKAMP:

“Kvinnefrigjøring er mer enn bare likestilling.” MAGNHILD NILSEN, KVINNEUTVALGET I RØDT

Bjørnar Moxnes
b.moxnes@roedt.no
Leder i Rødt

Radikale i ord og handling

LEDER

Rødt har vært og er et konsekvent demokratisk parti, men enkelte formuleringer i det gamle partiprogrammet skapte nok litt uklarhet om det. Slik er det ikke lenger. På landsmøtet i mai vedtok vi et program som er krystallklart på at vi ønsker et samfunn som er mer demokratisk enn dagens, der de store beslutningene tas demokratisk i fellesskap. En sosialisme uten demokrati, er slett ingen sosialisme, som det står i programmet. Betyr det at Rødt har mistet rødfargen?

Valgforsker Frank Aarebrot mener Rødt ikke lenger kan regnes som et revolusjonært parti. Nå likner vi på SV, sier han. Arild Rønson hevder at hvis Rødt forkaster gammelmodige formuleringer, blir partiet sosialdemokratisk. Logikken er at enten er man fraseradikal eller så er man sosialdemokrat. Jeg tror i stedet det er mulig å være ekte radikal.

Det radikale er å ta de sosialistiske prinsippene på alvor og sette dem i arbeid. Det betyr for eksempel å gå mot Pengefondets utpressingspolitikk overfor Hellas. Denne politikken ødelegger framtida til millioner av grekere. Hele Stortinget stiller seg bak. Jeg skjønner ikke hvorfor Ap og SV ikke tar opp kampen mot høyrekraftene i denne saken.

Det radikale er å kreve folkeavstemning om EØS-avtalen. EØS binder oss til en markedsliberalisme som fremmer privatisering, øker klasseskiller og legger veien åpen for kriminelle nettverk. Den fratar fagbevegelsen viktige verktøy i kampen mot sosial dumping. Kommer vi oss ikke ut av EØS, forsvinner den norske modellen.

Det radikale er å utvikle en strategi i brede allianser for å stille makt bak kravet – også om det ikke er «realpolitisk gjennomførbart» neste år. Det er det Rødt som gjør.

Fraværet av systemkritikk har skapt en venstreside uten visjoner. Ap og SV vil fortsette å basere velferdsstaten på kapitalistisk vekstøkonomi. Det går ikke i lengden. Kapitalistisk økonomi er avhengig av stadig vekst i det private forbruket. Det fortrenger rommet for utvidelse av velferdsstaten. Ambisjoner og planer for en rettfærdig pensjon og sekstimers arbeidsdag framstår som umulige.

Derfor trenger vi et brudd med kapitalistisk vekstøkonomi. Hvis andre partier er enige med oss i dette, må de bli med og utvikle sosialistisk politikk og prinsipper, ikke avvike dem. Det er å være radikal i ord og handling.

Rødt ★ Nytt

Redaktør: Brage Aronsen
brage@roedt.no
E-post: roedt@roedt.no
Telefon: 22 98 90 50
Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)
Trykkeri: NriTrykk

Utgiver: Rødt
Dronningens gate 22,
0154 Oslo

Åpen framtid: Den økonomiske krisa har allerede forskyvet maktbalansen i Hellas dramatisk. Foto: Åsne Hagen/CC.

Hva skjer med krisegeneras jonen?

ØKONOMISK KRISE

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

Stadig flere unge i Sør-Europa må forlate hjemlandet for å få jobb. Eurokrisa påvirker framtida til en hel generasjon – og det europeiske arbeidsmarkedet.

– Det var en resignert tone fra mange jeg snakket med: alt går dårlig, og det eneste man kan gjøre er å dra til utlandet. Det var en gjenganger i alle landene i Sør-Europa, sier journalist Ellen Engelstad.

I løpet av det siste året har Engelstad reist i Hellas, Italia, Spania og Portugal og levd tett på folk i de kriserammede landene. Nå skriver hun bok om hvordan eurokrisa påvirker unge mennesker i alderen 20-35 år som studerer eller er ferdige med å studere.

– Jeg fokuserer på hvordan det er vanskelig for dem å bli voksne etter tradisjonelle målestokker når de ikke kan flytte hjemmefra, få seg jobb eller stifte egen familie – ting som er vanlige å gjøre når man er i den alderen – og hva man gjør når man er i en slags limbus, bor hjemme hos foreldrene og ikke kommer seg videre.

En forsmak på boka blir å finne i sakprosaantologien Signatur, som kommer ut denne våren.

Søker seg ut

Engelstad skaffet kontakter via venners venner og gjennom såkalt couchsurfing.

– Noen av dem er politisk aktive og noen ikke. Jeg har hørt hvordan de lever og hva de jobber med, eller hva de gjør når de ikke kan gjøre noen ting. Også migrasjon har jeg snakket med dem om – å eventuelt flytte til et annet land.

Engelstad bodde blant annet i de greske byene Kavala og Aten, og konkluderer med at de hun møtte var sterkt påvirket av krisa. Det er blitt vanskelig å få jobb i offentlig sektor på grunn av innstrammingspakken, noe som igjen svekker etterspørselen.

– Det blir så høy arbeidsledighet, og da er det ingen som har råd til noen ting. Det blir en nedadgående spiral.

Framfor alt fører krisa til at mange søker seg ut av hjemlandet.

– De fleste jeg snakket med i Hellas vil jo egentlig bo der, men de føler at de ikke kan. For tida er ikke Hellas så interessert i å holde på folk, for de har ingenting til dem, sier Engelstad.

Må slåss mot troikaen

– De fire-fem seinere åra har det vært en total sosial oppløsning som ser ut til å ikke ha noen umiddelbar ende. Det har svært dramatiske følger for folk, og spesielt ungdom, sier Arnljot Ask. Han er avtroppende internasjonalt ansvarlig i Rødt og har lenge hatt kontakt med gresk venstreside.

Ledigheten for ungdom under 25 år har de siste årene ligget på 57-58 prosent i både Hellas og Spania. Begge landene har en generell arbeidsledighet som er nesten tre ganger så høy som EU-gjennomsnittet.

– Nøkkelen er å slå tilbake memorandumene fra troikaen, det trehodete trollet: Den europeiske sentralbanken, EU-kommisjonen og Det internasjonale pengefondet. Det er de som krever at man setter ned pensjoner, senker lønningene og hever skattene, kombinert med kutt i offentlig virksomhet, sier Ask.

Systemkritikk og sjøloorganisering

De kommende valgene til Europaparlamentet i mai og EU-kommisjonen i oktober virker langt borte for mange grekere.

– De jeg snakket med var desillusjonerte når det gjelder politikk både på EU-nivå og i Hellas, sier Ellen Engelstad. Hun vil likevel ikke utelukke at det kan skje flere og andre politiske endringer enn vi ser for oss nå.

– Det har jo vært utrolig store omskiftninger i det politiske landskapet bare på få år! Men folk var veldig oppgitte og hadde lite tro på tradisjonelle politiske kanaler.

– Perspektivet er at det vil vare fram til 2025 før Hellas kommer på rett kjøll igjen, med troikaens opplegg. Men det finner ikke grekerne seg i. Den politiske maktbalansen i landet er allerede drastisk forandret, hvor det sterkt systemkritiske Syriza har størst oppslutning og kan ta over styringa dersom EU og maktøverne tør å skrive ut nyvalg. Sjøloorganiseringa for å overleve peker også ut over kapitalismens samfunnsorganisering, sier Arnljot Ask.

Et eksempel er nabokomiteene, der boligområder organiserer kollektiv virksomhet. Solidarity For All-bevegelsen koordinerer grasrotinitiativ i Hellas, der mange nå driver byttehandel og kutter ut mellomledd i distribusjonen av mat og andre basisvarer.

– Det gror fram nye måter å greie seg og gjøre motstand på, sier Ask.

Tjente på krisa

Engelstad slår fast at EU selv har bidratt til krisa i land som Hellas. Hun påpeker at Tysklands store handelsoverskudd henger sammen med Sør-Europas store handelsunderskudd.

– Noe av problemet før krisa var at Hellas tok for mye lån og feilrapporterte tall til EU, men det tror jeg EU visste utmerket godt. De store landene godtok at Hellas fikset på tallene. Særlig Tyskland tjente veldig på at Hellas tok så mye lån, fordi Hellas importerte tyske varer for pengene. Da Hellas måtte rapportere de ordentlige tallene etter

Journalist: Ellen Engelstad. Foto: Privat.

Internasjonalt ansvarlig i Rødt: Arnljot Ask. Foto: Ingar Haug Steinholt.

nyvalget i 2009, mistet de jo all tiltro over natta og fikk skyhøy rente, og så kom krisepakken inn.

Tyskland blir gjerne framhevet som lokomotivet i et kriseramt Europa, men Engelstad påpeker at landet har en enorm, underbetalt arbeiderklasse.

– Det er veldig mye mobilitet i Europa som vi ikke vet hvor skal ende opp. Dette vil også fortsette å presse arbeidsmarkedet i Norge. Jeg tror man i Norge må bli klar over hva som skjer. Vi er nødt til å vise mer solidaritet og hjelpe til for at det skal gå bedre i sør, konkluderer Engelstad.

– Dette er noe også grekerne sjøl peker på. Når partilederen i Syriza stiller som kandidat til kommissærposten i EU nå, er det for å understreke at det er en felles kamp som arbeidsfolk i Europa nå står oppe i og som de vil bidra til å samordne, sier Arnljot Ask.

Se også roedt.no/hellas

RØDT Norge RUNDT

ØSTFOLD:

Mot privatisering av sykehjem

Tre private aktører er interessert i å overta driften av Orkerød sykehjem i Moss.
– Det er trist at det er ønsket om å spare penger som ligger bak konkurranseutsettingen, og ikke ønsket om å gi beboerne der et enda bedre tilbud. Pengene burde heller vært brukt på å heve kvaliteten på tjenestene til brukerne der, sier Tveiten til Moss Avis.

SØR-TRØNDELAG:

Kutter stillinger i Nettbuss

Nettbuss har sendt ut varsel om stillingsreduksjoner til 32 ansatte etter at administrasjonsselskapet AtB er pålagt å spare omlag 50 millioner kroner.
– Om dette stemmer, er jeg mer enn forbauset. Da fylkestinget i Sør-Trøndelag vedtok å opprette AtB, stemte jeg imot at det skulle etableres som et aksjeselskap. Der har ikke jeg som fylkespolitiker innsynsrett, sier Ronny Kjelsberg til Arbeidets Rett.

OSLO:

Ny sjanse for tidligere barnevernsbarn

Mellom 2006 og 2008 fikk nesten 1000 tidligere barnehjemsbarn over 550 millioner kroner i erstatning for overgrep og omsorgssvikt av Oslo kommune. Nå åpnes det igjen for å kunne søke erstatning etter forslag fra Rødt.

– Jeg er veldig glad. Dette angår mennesker som har fått sin barndom ødelagt, og hvor Oslo kommune har ansvaret. Nå får alle som ikke søkte forrige gang mulighet enten fordi de ikke visste om ordningen eller ikke visste at det var Oslo som hadde ansvaret, sier Bjørnar Moxnes til Oslo By.

TROMS:

Reagerer mot etterlønn

Tidligere fylkesråd for samferdsel i Troms, Terje Olsen, har fast jobb i Nordreisa kommune. Likevel søkte han om, og fikk innvilget, tre måneders etterlønn.
– Jeg synes dette er å tøyte reglene lengre enn de er ment å gjelde. Etter min mening er ikke etterlønsreglementet ment å imøtekomme sånne forhold som dette, sier Jens Ingvald Olsen til Nordlys.

Aksjonist: Charlotte Myrbråten i aksjon. Foto: Lyubava Malysheva.

Kvinner tar plass

KVINNEKAMP

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

Med aksjonen Kvinnehistorisk natt tar kvinner plass i det offentlige rommet som mer enn pynt.

I mai ble aksjonen gjennomført for niende år på rad. Framgangsmåten er å lage plakater av ei eller flere damer som inspirerer og motiverer deg, og så klistre dem opp – sammen med andre eller på egen hånd.

– Grunnen til at vi startet Kvinnehistorisk natt var at vi syntes det offentlige rom fremsto som veldig maskulint, sier Charlotte Myrbråten. Hun planla den første aksjonen i Bergen sammen med Trygve Svensson, Kristoffer Jul-Larsen, Lisa Engervik og Kari Anne Drangslund.

Kvinnehistorisk natt har senere blitt en årviss hendelse i Bergen og Oslo, med Stavanger som et nytt tilskudd. Aksjonen har dessuten fått avleggere i de russiske byene Tomsk, Kaliningrad, St. Petersburg, Moskva og Chelyabinsk.

– Neste år vil jeg også få med noen danske og svenske byer. Sosiale medier gir jo helt nye muligheter som vi ikke hadde for ni år siden, og det er lett å spre og få med mange. Det krever lite av folk og blir veldig lett et flott resultat, sier Myrbråten.

– Kvinner er gjerne kun representert som passive objekter på byens reklameflater, mens menn finnes som statuer og de aller fleste gater er oppkalt etter menn. Om man leser byens historie skulle en tro at kvinner ikke har utretta noe. Dette er selvsagt feil, og Kvinnehistorisk natt skulle være et positivt tilskudd for å fremheve kvinners innsats. Og derfor ville vi lage et gategalleri der alle kunne fremheve sine heltinner, forklarer Myrbråten.

Hun anslår at det var 50-60 ulike plakater i år.

– Noen kvinner går igjen på plakatene, som Simone de Beauvoir, folks bestemødre, Ada Lovelace, Astrid Lindgren og Kate Bush.

Også Elise Ottesen-Jensen ble markert på årets plakater, noe som kjennes særlig aktuelt etter kampen om reservasjonsretten: hun var en pioner for kvinners seksualitet, prevensjon og rett til abort.

Lyubava Malysheva har lagt ut en video på YouTube om Kvinnehistorisk natt der hun oppfordrer flere til å ta opp tråden. «Du kan organisere Kvinnehistorisk natt i byen din for å få kvinner som er viktige for deg tilbake i det historiske rommet og byrommet,» påpeker hun i videoen. «Reject patriarchy, militarism, deprivation of rights, falsification of history.»

– De første årene var Kvinnehistorisk natt en helaften med konserter og fest etter aksjonen. De senere årene har det bare vært aksjon, men neste år på 10-årsjubileet skal det bli skikkelig fest og markering igjen, lover Charlotte Myrbråten.

Leder av Rødts kvinneutvalg: Magnhild Nilsen. Foto: Synne Overland Knudsen.

– Forskjell på likestilling og kvinnefrigjøring

KVINNEKAMP

Maren Rismyhr maren@raudt.no

Hvorfor tjener kvinner i gjennomsnitt 70 000 kroner mindre i året enn menn i likestillingslandet Norge? Hvorfor er 88 av hundre minstepensjonister kvinner? Hvorfor gjøres det ikke noe med arbeidstida når fire av ti kvinner jobber deltid?

– Denne boka kan hjelpe oss å finne svar, sier Magnhild Nilsen, leder av Rødts kvinnepolitiske utvalg. Hun holder fram utvalgets ferske studiebok med tittelen *Kvinnefrigjøring!*

– Vi vil ha spennende diskusjoner, på tvers av generasjonene, blant menn og kvinner. Hva er årsakene til kvinneundertrykkinga? Hva er vilkåra for frigjøring?

Du sier kvinneundertrykking, men andre snakker om likestilling?

– Forskjellen på likestilling og kvinnefrigjøring er et av temaene boka tar opp. Krav om likestilling er et viktig. Det er riktig å kreve at kvinner har rett til å gjøre alt som menn har rett til. Kvinne måtte kjempe for å få stemmerett. Holmenkollstafetten var bare for herrer helt fram til 1975, for å nevne to nokså ulike eksempler. Det er sjølsagt et demokratisk krav at kvinner og menn har samme rettigheter. Men kvinnefrigjøring er så mye mer. Da må vi se på maktforholda i samfunnet, det som ligger innebygd i samfunnets strukturer, i økonomi, i lover, i arbeidsdelinga, i historia og holdninger vi har. Alt dette usynlige som er med på å hindre kvinner i å bruke mulighetene sine som frie mennesker.

Ulike bruksområder

– Vi ønsker først og fremst å få i gang en diskusjon i Rødt. Mange mener at det er vanskelig for kvinner å nå fram med egne synspunkter hos oss i Rødt, sjøl om vi kaller oss et feministisk parti, og slik skal det ikke være. Vi trenger å diskutere grunnlaget for kvinneundertrykkinga og hvilke former den tar i samfunnet i dag. Da står vi bedre rustet for å komme videre. Samtidig passer boka for alle som er opptatt av likestilling eller kvinnefrigjøring. Vi lærer når vi tar fram egne erfaringer, hører andres tanker og prøver ut standpunkter opp mot det som står i boka.

Kvinnefrigjøring: Ny studiebok fra forlaget Rødt!

Hvordan finner en tid til studiemøter i en travel hverdag?

– Det går sjølsagt også an å lese boka på egenhånd, men det er noe helt annet å diskutere med andre. Er du med i et Rødt-lag, kan boka brukes over flere møter i laget. For noen kan det passe å samle ei gruppe av venner og kjente du tror er interesserte. Finn fram til fire, fem venner og avtal dato for et totimers treff. Finn ut om dere vil ha en minisirkel på fire møter eller bruke et møte på hvert kapittel. Da blir det sju møter.

– Vi har lagt det opp sånn at en ikke må lese en hel masse på forhånd. Kapitlene i boka består av korte artikler. Det er fullt mulig å lese gjennom teksten når en samles og diskutere ut fra det. For å få diskusjonen i gang har vi foreslått en rekke spørsmål til hvert kapittel. Diskusjon vil det bli, for alle vil ha personlige erfaringer på områdene som tas opp.

Kan du si litt om innholdet?

– Kvinneundertrykkinga blir belyst fra ulike vinkler: Viktigheten av å bestemme over egen kropp knytta opp mot abortkampen. Økonomisk sjølstendighet. Hvorfor har vi ikke innført sekstimersdag. Hvorfor overlates det ubetalte omsorgsarbeidet til familien. Hvordan henger egentlig patriarkat og kapitalisme sammen? Til slutt drøfter vi hvordan sosialismen kan skape vilkår for kvinnefrigjøring.

Boka *Kvinnefrigjøring!* er gitt ut på Forlaget Rødt! og kan kjøpes på marxisme.no.

Arbeidsliv i endring: Mafialiknende nettverk er i ferd med å ta over deler av norsk arbeidsliv. Foto: Ruben Fagereng/CC.

Trenger sterkere lut mot arbeidslivskriminalitet

ARBEIDSLIV

Brage Aronsen brage@roedt.no

– Partier både til venstre og høyre må ta sin del av ansvaret for arbeidslivskriminaliteten som nå brer om seg. Arbeiderpartiet dekket bordet, Høyre og FrP trakk ut stolen, og nå er mafiaen i ferd med å sette seg til bords og ta for seg av våre skatteinntekter.

Rødt-leder Bjørnar Moxnes er bekymret over den eksplosive økningen i organisert arbeidslivskriminalitet. Han mener det er de mest sårbare arbeidstakerne som rammes hardest.

– Ingen, aller minst arbeidsinnvandrerne, er tjent med en rå og brutal mafia som utnytter arbeidsfolk på det groveste, sier Moxnes.

Kunnskapen ligger i fagbevegelsen

Anders Evenstuen, industriarbeider, klubbleder og leder av LO Hallingdal og Ringerike, jobber daglig med problemer knytta til arbeidslivskriminalitet. På Rødts landsmøte ble han valgt til ny faglig leder i Rødt.

– Vi ser problemene med sosial dumping veldig klart i bransjer som bygg- og anlegg, men også innenfor bilpleie og andre serviceyrker er det voksende. Problemet her, ved siden av at mennesker utnyttes på det groveste, er at de useriøse driver de seriøse bransjene i grøfta. Til slutt får vi totalt lovløse tilstander i en del bransjer, sier Evenstuen.

– Arbeidsgivere, arbeidstilsyn og media er i ferd med å forstå problemet. Det er i seg selv positivt. Disse instansene trenger ikke finne opp kuttet på nytt. Fagbevegelsen har mange gode tiltak, erfaringer og kunnskaper. Disse må tas med i arbeidet. I dag snakkes det mest om at politi, arbeidstilsyn og arbeidsgiver må gjøre mer. Det at arbeidstilsynet nå opplever å bli truet når de besøker bedrifter er uakseptabelt, men det er heller ikke noe nytt. Fagbevegelsen har opplevd dette i årevis. Derfor må vi få med fagbevegelsen i arbeidet, det er her førstehåndskunnskapen er størst.

Fem tiltak mot mafiatilstander

I forbindelse med Rødts landsmøte i mai la Rødt fram en pakke med fem tiltak for å bekjempe arbeidslivskriminalitet. Bjørnar Moxnes forklarer hva den handler om:

– Vi vil fryse Schengen-avtalen ut året. Dette er ikke det samme som å stenge grensene. Vi ønsker fortsatt arbeidsinnvandring, men vi vil ha strengere kontroll for å hindre utnyttning av fattige arbeidssøkere fra andre land.

– Videre vil vi innføre begrensinger på bruk utleie av arbeidskraft. Veldig mye av den kriminelle virksomheten er knytta til bruk av innleid arbeidskraft som underbetales og utnyttes. I 2000 ble regelverket for inn- og utleiemarkedet liberalisert og mer av vikarformidlingen gikk over

Leder i Rødt: Bjørnar Moxnes. Foto: Einar Aslaksen.

Faglig leder i Rødt: Anders Evenstuen. Foto: Brage Aronsen.

fra arbeidsetaten til vikarbyråer. Dette har vært en mislykka ordning, og vi ønsker å gjeninnføre forbudet mot utleie av arbeidskraft.

– Den rødgrønne regjeringen fjernet revisjonsplikten for selskaper med under 5 millioner i omsetning. Det har kke har gjort det lettere å være seriøs aktør, men derimot mye lettere for mafialiknende nettverk å utkonkurrere de lovlidige. I dag er ca 80 % av selskapene i utsatte bransjer uten revisjonsplikt, ifølge Skatt Øst. Derfor vil vi gjeninnføre revisjonsplikten.

– Vi ønsker også en skjerpet bruk av konkursskarantene. I dag slås selskaper systematisk konkurs og stikker av fra krav om etterbetaling av lønn. Dagen etter starter de opp igjen i samme navn og driver videre uten å måtte betale det de skylder. Da må Nav lønnsgaranti stå for utbetalingene, noe som påfører samfunnet store kostnader.

– Sist men ikke minst ønsker vi veto mot EØS-direktiver som forsinker kampen mot arbeidslivskriminalitet. Neste EØS-direktiv som kommer til Norge er Håndhevingsdirektivet. Det vil gjøre arbeidet mot arbeidslivskriminalitet langt vanskeligere, siden alle nye tiltak land vil innføre mot sosial dumping skal innom Brussel for forhåndsgodkjenning. Da blir det i praksis umulig å stoppe arbeidsinnvandring organisert av de kriminelle nettverkene, siden de er dynamiske og raskt tilpasser seg og finner nye metoder, sier Moxnes.

– Jeg kan ikke se for meg hvordan det skal være mulig å stoppe sosial dumping uten å si opp EØS-avtalen Mange av de beste tiltakene skytes ned av EØS-avtalen fordi de blir beskyldt for å hindre EUs fire friheter, sier Evenstuen.

Under press: Norske bønder godtar ikke statens tilbud. Foto: Rising Damp/CC.

– Gi bøndene løn som fortent

LANDBRUKSOPPGERET

Brage Aronsen brage@roedt.no

Kvifor vart det brot i landbruksoppgeret? Og kva må til for å sikre norsk landbruk i framtida?

– Årsaka til brotet i landbruksoppgeret var at bondeorganisasjonane i forhandlingane fekk eit siste tilbud frå staten som dei meinte var alt for dårleg, både for inntekten til bonden og på grunn av innrettinga på statens tilbod som går på å ta frå dei mange små bøndene og gje til nokre få store, seier Ottar Flatland.

Flatland kjem frå Flatdal i Telemark, er sjølv bonde og sit i den nyoppretta landbrukspolitiske gruppa i Raudt.

– Konsekvensen av statens tilbod vil vera ei sentralisering av matproduksjonen til dei mest fruktbare områda i landet. Endå meir av matproduksjonen vil vera basert på importert kraftfôr i staden for norske gras- og kornressursar, og mykje av matjorda vil gå ut av produksjon med endra kulturlandskap som resultat, seier Flatland.

– Det er fleire gode grunnar til å sikra den matproduksjonen vi har i Noreg. Ein ting er matvaretryggleik. Norsk mat er trygg og sunn. Til dømes har Noreg den lågaste medisinalbruken per kilo produsert kjøtt i heile Europa. Eit anna argument er at norsk næringsmiddelindustri er avhengig av norske råvarer. Denne industrien er fastlandets nest største industri med kring 40 000 sysselsette.

– Landbruk og matproduksjon er ikkje til for bøndene. Matproduksjonen er der fyrst og fremst for nasjonen og innbyggerane. Bøndene, landbruket og landbrukspolitikken er reiskapane me treng for å ha ein matproduksjon. Skal me auke matproduksjonen basert på norske ressursar, er det kort og godt nødvendig å bruke dei landbruksressursane som er her i landet. Ein arbeidsplass i landbruket skaper 2 – 3 arbeidsplassar i andre næringar. Landbruk er derfor viktig for mange lokalsamfunn og for korleis dette landet skal sjå ut.

Kva for tiltak må på plass for å sikre norsk landbruk i framtida?

– Eg vil peike på tre ting: For det fyrste trenger vi nødvendig tollvern. For det andre må vi gjera det lønsamt å bruke norske gras-, beite- og kornressursar framfor å importere kraftfôr. For det tredje må vi legge til rette for at bonden kan oppnå ei inntekt som sikrar rekrutteringa til næringa, seier Flatland.

– I den akutte situasjonen regjeringa no har sett landbruket og matproduksjonen i, er det viktig at dei andre partia på Stortinget tek ansvar og ikkje godtek det tilbødet som regjeringa har kome med, men får til ein jordbruksavtale som sikrar ein sunn og aukande matproduksjon i heile landet. På lengre sikt er det veljarar og organisasjonar, til dømes LO, som kan sikre dette.

Solidaritet: Fra støttemarkeringa i Oslo 5. april. Foto: Rødt Nytt.

Havne-boikott til retten på nytt

Lagmannsretten har satt en foreløpig stopper for boikottaksjonene mot det danske selskapet Holships terminal i Drammen. Bakgrunnen for aksjonene er at selskapet ikke vil bruke registrerte havnearbeidere til lossing og lasting av skip, men i stedet benytte annen arbeidskraft. Holship nekter å inngå tariffavtale med Norsk Transportarbeiderforbund.

19. mars bekreftet Drammen Tingrett at de varslede boikottaksjonene var lovlige. Holship har anket dommen, men behandlingen i lagmannsretten var ikke berammet da Rødt nytt gikk i trykken. 14. mai kom Borgarting lagmannsrett med en midlertidig forføyning som sa at videre boikottaksjoner må vente til det foreligger en rettskraftig dom i tvisten om hvorvidt boikott er et lovlig virkemiddel i konflikten. Transportarbeiderforbundet har varslet at denne kjennelsen vil bli anket.

– Det har vært utført blokade i Drammen helt ut fra de forutsetninger som lovverket tilsier. Det har ikke foregått fysisk påvirking eller vold under disse blokadene, så jeg er veldig overrasket over lagmannsrettens kjennelse, sier 2. nestleder Terje Samuelsen i Norsk Transportarbeiderforbund til Transportarbeideren.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Isolert: De rikeste blant oss trives best i eget selskap. Foto: YAY Micro.

Økt adskillelse mellom fattig og rik

Sosiologene Jørn Ljunggren og Patrick Lie Andersen har analysert inntekts- og bosettingsmønsteret i hovedstaden over en lang periode. Resultatet viser tydelig at det er de rike og ressurssterke, som lever mest adskilt fra andre grupper i byen. Det skriver nettstedet forskning.no. Forskernes analyser viser at det er denne gruppen som etter 1980 har beveget seg mest i retning av økt adskillelse.

– På samme vis som man kan tenke seg flere negative konsekvenser av at det ikke finnes særlig mange ressurssterke personer i et nabolag, får det også konsekvenser at de rike blir så konsentrert i egne nabolag, sier Jørn Ljunggren til forskning.no.

– De aller fattigste og de aller rikeste ser svært lite til hverandre i dagens Oslo.

– Men det er først og fremst de aller rikeste som bor for seg selv og aldri omgås de fattigste i Oslos østlige bydeler. Ungdom fra øst og vest i byen møtes vel stort sett bare når de bytter trikk på Jernbanetorget. De stereotype oppfatningene de måtte ha om hverandre, blir dermed aldri utfordret, sier Ljunggren.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

EØS-avtalen: Undergraver den norske modellen. Foto: Brage Aronsen.

Maner til kamp for folkeavstemning om EØS

Nei til EU bruker jubileumsåret for både den norske grunnloven og folkeavstemningen om norsk EU-medlemskap til å reise kravet om folkeavstemning om EØS-avtalen.

Boye Ullmann sitter Rødts arbeidsutvalg og er faglig leder i Nei til EU. Han mener EØS-avtalen undergraver det norske lovverket, særlig når det kommer til arbeidslivslovgivning:

– Byråkratene i Brussel legger sterke føringer for norsk arbeidslivslovgivning. Nå kommer snart hånhevingsdirektivet som gjør at alle nye tiltak mot sosial dumping skal godkjennes av EU-kommisjonen. Det er altså de som bestemmer hva slags tiltak vi kan iverksette, i motsetning til folkevalgte norske politikere.

– Etter øst-utvidelsen har det vært en voldsom økning i sosial dumping. Nå snakker plutselig alle om hvordan vi kan bekjempe arbeidslivskriminaliteten. Problemet er at arbeidslivskriminalitet har blitt enklere og like lønnsomt å drive med som annen kriminalitet. Dette skyldes EØS-avtalen og EUs fire friheter. Det ødelegger norsk arbeidsliv, og det gjør at norsk ungdom ikke har lyst til å ta yrkesfaglig utdanning. De ser jo hvordan bransje etter bransje blir forsøpla av useriøse aktører, sier Ullmann.

– Toppene i Arbeiderpartiet og Høyre tviholder

Faglig leder i Nei til EU: Boye Ullmann. Foto: Einar Aslaksen.

på de fire frihetene. Derfor er det så viktig å reise kampen i fagbevegelsen. Kampene rundt tjenestedirektivet og vikarbyrådirektivet gjorde noe med opinionen innad i Arbeiderpartiet. Også der vekker det uro når en ser hvordan bemanningsbyråene tar over hele bransjer, og undergraver stillingsvernet, faste ansettelse og sykelønnsordninger. Hele den norske modellen står på spill. Derfor må kravet om folkeavstemning om EØS-avtalen bli en kampsak framover.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Klart for ny Globaliseringskonferanse

30. oktober til 2. november er det igjen klart for Globaliseringskonferanse på Folkets Hus i Oslo. Temaet for årets konferanse er «frihet» med de tre sporene Norge i verden, Europa brenner og Norge i forandring.

– Vi ønsker å samle alle i Norge som tror at en annen verden er mulig. På Globaliseringskonferansen møtes aktivister for å lære av hverandre. Det er breie folkelige allianser som skal til for å få til forandringer, sier Jøkke Fjeldstad, organisasjonssekretær i Rødt og programansvarlig for årets Globaliseringskonferanse.

Årets tema er «frihet». Fjeldstad forklarer bakgrunnen for dette valget:

– Vi ser at friheten folk har i Norge i dag baserer seg på fellesskapsløsninger som gir trygghet. Et offentlig helsevesen der du slipper å betale, trygdeordninger som skal gi deg sikkerhet til noe inntekt og arbeidsmiljølov som gir rett på fast ansettelse, er eksempler på dette. Samtidig opplever vi at ideen om fellesskapsløsninger er under angrep. Et angrep der frihet blir definert ut ifra frihandel. En definisjon som bare gir frihet til noen få.

Programansvarlig: Jøkke Fjeldstad. Foto: Brage Aronsen.

Bak Globaliseringskonferansen står en lang rekke organisasjoner som har tilsluttet seg plattformen til Norges Sosiale Forum.

– Globaliseringskonferansen er Norges største politisk verksted. Her kommer det folk fra veldig mange bevegelse. Vi tror det er viktig å få med større del av fagbevegelsen. Fagbevegelsen er avgjørende hvis vi skal skape en bevegelse for forandring, sier Fjeldstad.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Ut i bedrift: Rød Ungdom vil ha mer praksis for skolelei ungdom. Foto: YAY Micro.

– Våg å tenke nytt om yrkesretta utdanning

RØD UNGDOM ARBEIDSLIV

Peder Østring peder@sosialisme.no

Rød Ungdom går inn for en ordning med praktisk opplæring i bedrift etter ungdomsskolen som supplement til dagens ordning med fagbrev. Hvorfor trenger vi dette i dag? Vi spurte leder i Rød Ungdom, Linn-Elise Øhn Mehlen.

– Av rundt 60.000 elever i hvert kull kommer bare 45.000 seg gjennom videregående skole. Frafallet ved de yrkesfaglige linjene er særlig høyt. I dag blir disse elevene i stor grad overlatt til dataspill og lediggang. Dette er ikke en bærekraftig utvikling, sier Øhn Mehlen.

Mangfold av muligheter

– Skolelei ungdom er ikke noe nytt fenomen og det er stadig unge gutter som topper frafallstatistikken. I gamle dager dro disse ungdommene på sjøen eller begynte som ufaglærte i industrien. I dag har vi ikke bare færre industriarbeidsplasser, men i tillegg har de ufaglærte jobbene nesten forsvunnet, delvis som en konsekvens av at lærlingeordningen med fagbrev ble institusjonalisert.

– Vi vil gi disse elevene tilbud om å ta et praksisbrev som en forsmak på videre yrkesretta utdanning. Et slikt praksisbrev må medføre rettigheter som du ikke får som ufaglært. I tillegg må opplæringa stille klare kompetansekrav til eleven og tilbudet må utvides til bransjer som vil ha behov for faglært arbeidskraft i framtida. Sist men ikke minst er det viktig å sikre eleven mulighet til å bygge videre på praksisbrevet til fagbrev.

Enkelte mener man heller burde satse fullt på et mer variert og mindre teoretittungt yrkesfaglop for å få flest mulig gjennom og ta fagbrev?

– Jeg har tro på et mangfold av muligheter som er bedre tilpassa ulike elevers ulike behov enn å skulle kjøre alle gjennom den samme kverna for enhver pris. Men vårt forslag om en praksisbrevordning er ikke et forslag om å gi opp fellesskolen. Ei heller om å bryte opp eller undergrave fagbrevet. Det er et forslag om å ta på alvor alle de som faller utenfor i dag. Vi trenger en modell som både skaper kompetanse som er attraktivt på arbeidsmarkedet, som motvirker

Kommer på leir: Rapartist Elling Borgersrud. Foto: Marit Sommervold.

Kidsa har alltid rett!

RØD UNGDOM SOMMERLEIR

Peder Østring peder@sosialisme.no

– Opprør kommer ikke som et resultat av en alder, det har det heller aldri gjort. Opprør kommer som resultat av undertrykking, sier Elling Borgersrud, kjent fra rapgruppa Gatas Parlament. Han kommer på Rød Ungdoms sommerleir for å snakke om ungdom og opprør.

«Unge voksne til alle tider, og ungdom har alltid stått i spissen for opprør og krav om rettferdighet.»

Elling Borgersrud avviser typiske påstander som at ungdom i dag får sydd puter under armene, og at de har mistet den progressive gløden foreldregenerasjon deres hadde.

– Når man tar seg i å tenke at det automatisk skal være generasjonsopprør, så er det en undervurdering av hva opprørene på 60- eller 80-tallet var et opprør mot, nemlig trange konvensjoner og ungdomsfientlig kultur. Det er mindre dop og kriminalitet blant kidsa! Hva er problemet?

Borgersrud mener ungdom snarere blir behandla mer som arbeidere med høyere krav til seg.

– Når folk sier at ungdom er individualister og ikke solidariske lenger, så er det basert på medlemstall i organisasjonene. Det er ikke basert på for eksempel deltakelse i demonstrasjoner. Demonstrasjonstog har vært vår viktigste arena i hele min aktive periode, og vi er ganske flinke til å demonstrere i Norge. Jeg har sett tall som tyder på at det er flere blant dagens ungdommer som deltatt i demonstrasjoner enn på 70-tallet. Hvorfor snakker vi ikke om de mange store demonstrasjonene når vi snakker om forskjeller i engasjement mellom generasjonene? Årets 8. marstog var det største noensinne , og i Oslo var 1. maitoget det største siden 1991. Hvordan kan folk stå med alvorlige miner og si at dagens unge ikke bryr seg?

– Problemet er vår manglende evne til å organisere ungdommen, eller på en eller annen måte få til å lage en varig tilknytning til den revolusjonære venstresida. Ungdommen er det ikke noe i veien med, det er vi som må skjerpe oss.

Når vi spør han om hans egne erfaringer, forklarer Borgersrud om de bevegelsene han har deltatt i opp gjennom årene:

– Jeg er jo fornøyd med å ha etablert norskspråklig rap skikkelig. I tillegg har jeg vært politisk aktivist i 25 år, og det er jeg jo også litt stolt av. Jeg har holdt på like lenge som dem som var tøffest i min ungdom hadde holdt på da.

– Ellers så kan jeg nevne EU-kampen, kampen mot nazisme og organisert rasisme, kampen mot norsk deltagelse i imperialistisk krig, og en del sånne ting hvor jeg har vært med tusenvis av andre folk på å flytte steiner og å holde fortet. Og Rød Ungdom, sjølsagt! Fortsatt nærest hjertet!

Rød ungdoms sommerleir blir avholdt 25. - 29 juli i Buskerud. For mer info og påmelding: rødungdom.no/sommerleir14

ANNONSE:

Solidaritet med grekerne

Vanlige grekere betaler regninga for ei krise skapt av bankene. En femtedel lever allerede under fattigdomsgrensa. Rødt samler inn penger til selvhjelpsorganisasjonen Solidarity4all.

Les mer og gi penger på www.roedt.no/hellas

HVA SKJER?

2. juni OLJEFONDET: EN UTVIKLINGSAKTØR?

Kjelleren, Litteraturhuset, Oslo.
www.utviklingsfondet.no

3. juni RØDT FORUM: ASYLPOLITIKK

Cafeteateret, Hollendergt. 8, Oslo.
www.roedt.no/oslo

10. juni KONFERANSE OM ASYLSØKERES RETTSSIKKERHET

Hausmannsgt. 7, Oslo.
www.antirasistisk-senter.no

14. juni SOLIDARITETSFESTIVALEN

Oslo. www.latin-amerikagruppene.no

20. - 29. juni SKEIVE DAGER

Oslo. www.europride2014.com

25. - 29. juli RØD UNGDOMS SOMMERLEIR

Gulsrud, Buskerud. www.rodungdom.no

Tips oss om aktuelle arrangementer!
Send en e-post til brage@roedt.no.

ANNONSE:

RASISMEN

- En løgn som dreper

- Morten Falck tar for seg rasismens absurditet og historie på et lettfattelig vis. Han viser at rasismen er politikk og ikke vitenskap, at rasismen har endret form, men har samme innhold. Falck trekker koblinger fra de gamle grekerne og andre verdenskrig til Harald Eias program Hjernevask og Ander Behring Breiviks terror.

Jenny Dahl Bakken, antirasistisk ansvarlig i Rød Ungdom

Morten Falck (født 1946) er typograf, journalist og insektforsker. Han har tidligere oversatt Det kommunistiske manifest til norsk.

KJØP BOKA PÅ
MARXISME.NO

Kun
96,-

ANNONSE:

NY UTGAVE AV TIDSSKRIFTET RØDT!

1 års
abonnement
285,-

løssalg
75,-

Les blant annet Terje Samuelsen og Vegard Holm om havnearbeiderne, Arild Borgen om konflikten mellom KS og lærerne, Ronny Kjelsberg om vitenskap og politikk og Ebba Wergeland om pensjon.

MARXISME.NO

ANNONSE:

Ny bok: RONNY KJELSBERG: SOSIALISME PÅ NORSK

Kun
90,-

- Skriftet er ikke minst interessant med tanke på hvordan ideen om historisk fremskritt skal kunne gjenreises for det politiske venstre.

Audun Øfsti, i etterordet.

Ronny Kjelsberg er gruppeleder for Rødt på Fylkestinget i Sør-Trøndelag og høgskolelektor ved Avdeling for teknologi ved Høgskolen i Sør-Trøndelag der han også er hovedtillitsvalgt i NTL.

Kjøp boka på
MARXISME.NO

Bli medlem i Rødt!

Rødt står på arbeidstakernes side. Er du opptatt av faste ansettelse, lik lønn for likt arbeid og kampen mot sosial dumping? Ønsker du et samfunn der folkemakt er viktigere enn pengemakt? Bli med i Rødt!

Rødt, Dronningens gate 22, 0154 Oslo / roedt@roedt.no / www.roedt.no / 22 98 90 50

Send SMS:
RØDT + navn
og adresse
til 2434

ABONNÉR GRATIS PÅ Rødt Nytt

www.roedt.no